

ДАЙДЖЕСТ РЕФОРМИ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ

СІЧЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 2026 РІК

ЗМІСТ

ВСТУП 3

РОЗДІЛ 1. ПОСИЛЕННЯ

СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАД 4

Фінансування шкільного харчування у 2026 році 5

1 квітня — Зміна підходу до фінансування шкільного харчування 5

Грантовий конкурс «ВАРТО: РЕЦЕПТ ТУРБОТИ» для ветеранського бізнесу у сфері шкільного харчування 6

РОЗДІЛ 2. МОДЕРНІЗАЦІЯ ХАРЧОБЛОКІВ 7

Державне фінансування на оновлення шкільних їдалень 8

Відкриття другої в Україні фабрики-кухні на Харківщині 8

28 лютого — завершення подачі проєктів за програмою «Кусаноне» Міністерства закордонних справ Японії 9

ВПП ООН підтримала 298 шкіл сучасним кухонним обладнанням 9

Enabel допомагає оновлювати харчоблоки у Київській та Чернігівській областях 9

Фінальний розподіл субвенції у 2026 році 10

РОЗДІЛ 3. КОМУНІКАЦІЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ 11

20 січня — випуск посібника з комунікації здорового харчування та тематичних фестивалів 12

Фестивали здорового харчування як новий інструмент комунікації у 2026 році 12

19 лютого — перший великий фестиваль здорового харчування на Хмельниччині 13

12 березня — Міжнародний день шкільного харчування: як Україна відзначила на національному рівні 14

6 травня — вебінар «Реформа шкільного харчування як основа здоров'я» 15

Здорове харчування в громадах: активності для дітей, батьків і освітян 15

16 червня — Проведення робочої сесії з питань комунікації здорового харчування 17

РОЗДІЛ 4. МІЖНАРОДНА РОБОТА КОМАНДИ РЕФОРМИ 19

21 січня — Партнерство з ЄС: підтримка та розширення програми харчування 20

22 січня — Фінський досвід як орієнтир для розвитку системи: зустріч з Амбасадором шкільного харчування Фінляндії Ану Саарела 20

27 січня — School Meals Coalition: обговорення розвитку шкільного харчування 21

20 лютого — візит делегації JICA на фабрику-кухню в Бучі 21

26 лютого — зустріч з представниками Агентства з питань технічного співробітництва та розвитку ACTED Франції та МЗС України 22

3 березня — підписано Меморандум про співпрацю між МОН і Антикорупційною ініціативою Європейського Союзу в Україні (EUACI) 22

26 березня — зустріч представників Всесвітньої продовольчої програми ООН і МОН України щодо продовження співпраці 23

27 травня — представлення української реформи шкільного харчування до Rome Nutrition Week 2026 24

8-13 червня — досвід Фінляндії, Данії та Швеції для реформи шкільного харчування 24

15 червня — завершення прийому заявок на програму малих грантів SlovakAid 26

17 червня — угода з урядом Ірландії про підтримку продовольчої безпеки і шкільного харчування в Україні 27

25-26 червня — Ukraine Recovery Conference у Гданську 27

25 червня — Угоди про співпрацю для розвитку шкільного харчування 29

Вітаємо! Представляємо вам шостий випуск дайджесту Команди реформи шкільного харчування – про головне, що відбувалося в січні–червні 2026 року.

У першому півріччі 2026 року було посилено фінансову спроможність громад, оновлено підходи до фінансування та розширено ресурси завдяки підтримці міжнародних партнерів. Водночас було відібрано проекти для модернізації шкільних їдалень і харчоблоків.

Окремо продовжувався фокус на комунікації – через освітні ініціативи, залучення громад до подій, практичні посібники.

Сьогодні гарячим харчуванням охоплено близько **2 млн** учнів, а всі кроки й рішення, які ухвалюються в межах реформи, спрямовані на перехід до наступного етапу – щоб з вересня 2026 року безоплатне гаряче харчування отримували всі школярі, а це близько **3 млн** дітей.

У цьому випуску зібрали найважливіше – рішення, події та можливості, які підтримують впровадження реформи та допомагають розвивати сучасну систему шкільного харчування в Україні.

Приємного читання!

РОЗДІЛ 1. ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАД

Фінансування шкільного харчування у 2026 році

У 2026 році на забезпечення харчування учнів передбачено **14,4 млрд грн** із державного бюджету. Станом на кінець травня 2026 року між місцевими бюджетами вже розподілено **5,9 млрд грн**. Також громади можуть використати **76,8 млн грн** залишків освітньої субвенції з 2025 року.

Окремо фінансування шкільного харчування посилюється завдяки підтримці Всесвітньої продовольчої програми ООН (ВПП ООН). Для прифронтових і прикордонних регіонів у 2026 році було передбачено **183,1 млн грн**. Із цієї суми:

- **93,3 млн грн** — залишки коштів із попереднього року;
- **89,8 млн грн** — нове фінансування, яке вже розподілили.

Окрім цього, 1 квітня 2026 року Кабінет Міністрів України додатково виділив ще **59,5 млн грн** на гаряче харчування та забезпечення їжею учнів початкових класів. Із них:

- **54,9 млн грн** — кошти ВПП ООН, отримані у 2026 році;
- **4,6 млн грн** — невикористані залишки коштів за 2025 рік.

Це фінансування спрямоване на забезпечення харчування учнів початкових класів у Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Херсонській, Одеській, Сумській, Харківській та Чернігівській областях протягом квітня–травня 2026 року.

Отже, у 2026 році фінансування шкільного харчування посилюється як за рахунок державної субвенції, так і завдяки додатковій підтримці ВПП ООН.

1 квітня — Зміна підходу до фінансування шкільного харчування

Кабінет Міністрів України оновив механізм використання державної субвенції на шкільне харчування, зробивши його більш гнучким для громад.

Відтепер скасовано обов'язкову пропорцію співфінансування 70/30. Органи місцевого самоврядування самостійно визначать частку власного внеску, що дозволяє краще адаптувати вартість харчування до реальних умов у громадах.

Незмінним залишається принципове обмеження: кошти субвенції спрямовуються виключно на продукти. Інші витрати оплачуватимуться співфінансуванням за кошти місцевого бюджету.

Такий підхід дозволяє фокусувати державне фінансування саме на якості та достатності продуктів, водночас забезпечуючи громадам більше управлінської гнучкості. Очікується, що це підсилить стабільність системи, покращить якість харчування та сприятиме розширенню доступу дітей до безоплатних обідів.

Наразі гарячим харчуванням охоплено близько **2 млн** учнів, із них понад **1,5 млн** — за рахунок державної субвенції. У 2026 році на програму передбачено **14,4 млрд грн**. Із вересня планується забезпечити безоплатним харчуванням усіх учнів, які навчаються очно або у змішаному форматі — орієнтовно до **3 млн** дітей.

Грантовий конкурс «ВАРТО: РЕЦЕПТ ТУРБОТИ» для ветеранського бізнесу у сфері шкільного харчування

Із розширенням реформи шкільного харчування зростає потреба у сучасних рішеннях для організації харчування в закладах освіти. Це відкриває нові можливості і для ветеранського бізнесу — зокрема у сфері кейтерингу, аутсорсингу та надання послуг харчування для шкіл.

У травні на Київщині презентували новий грантовий конкурс «ВАРТО: РЕЦЕПТ ТУРБОТИ», спрямований на підтримку ветеранів і ветеранок, які започатковують або розвивають власну справу у сфері шкільного харчування.

Конкурс реалізує Український ветеранський фонд Мінветеранів у партнерстві з Командою реформи шкільного харчування за підтримки Благодійного фонду «МХП — Громаді» в межах програми «МХП Поруч».

У межах конкурсу передбачено грантову підтримку від **500 тис грн** до **3 млн грн** для проєктів ветеранського бізнесу, пов'язаних з організацією харчування в закладах освіти.

Презентація конкурсу відбулася під час ознайомчо-дискусійного заходу «ВАРТО: рецепт турботи». Ветеранське підприєм-

ництво і шкільне харчування: практичний кейс фабрики-кухні». Учасників ознайомили з трьома технологічними моделями організації харчування – «базова кухня», «опорна кухня» та «фабрика-кухня».

Окремо було організовано візит учасників заходу до комунального підприємства «Фабрика-кухня «ГОТУЇМО»» (м. Буча), під час якого продемонстрували практичний досвід організації роботи моделі централізованого харчування: від організації виробничих процесів до логістики та доставки готових страв в заклади освіти.

Конкурс «ВАРТО: рецепт турботи» поєднує соціальний і економічний результат. Для системи шкільного харчування це практичний інструмент посилення спроможності громад і пошуку нових рішень на місцевому рівні.

Для ветеранів і ветеранок це можливість зайти в нову або близьку для себе сферу через роботу і підприємництво.

Для дітей і батьків це, насамперед, якісне, безпечне і сучасно організоване харчування.

РОЗДІЛ 2. МОДЕРНІЗАЦІЯ ХАРЧОБЛОКІВ

Державне фінансування на оновлення шкільних їдалень

Міністерство освіти і науки України оголосило відбір проєктів для отримання державної субвенції на модернізацію шкільних їдалень і харчоблоків.

Фінансування передбачено на придбання обладнання, реконструкцію та капітальний ремонт харчоблоків у закладах освіти. Проєкти можуть реалізовуватися за різними технологічними моделями організації харчування, зокрема «базова кухня», «опорна кухня» або у взаємодії з фабриками-кухнями. Цьогоріч державна субвенція становить **1 млрд грн**.

Участь у відборі можуть брати органи місцевого самоврядування та обласні адміністрації, які подадуть проєктні заявки через електронну систему DREAM. Обов'язковою умовою є співфінансування з місцевого бюджету та наявність підготовленої проєктної документації.

Субвенція може спрямовуватися на заклади освіти різних типів — зокрема опорні школи, спеціальні заклади освіти, а також військові ліцеї. Важливою умовою є також забезпечення безпечного освітнього процесу, зокрема наявність або облаштування укриття. Після регіонального відбору проєкти розглядатиме комісія МОН, яка сформує перелік об'єктів для фінансування.

Паралельно триває оновлення інфраструктури: у 2026 році передбачено **1 млрд грн** на модернізацію харчоблоків. Загалом за останні три роки за кошти субвенції оновлено понад **170** шкільних їдалень.

Відкриття другої в Україні фабрики-кухні на Харківщині

На Харківщині готується до відкриття друга в Україні фабрика-кухня за підтримки The Howard G. Buffett Foundation.

Очікується, що підприємство запрацює у вересні та зможе забезпечувати гарячими обідами **14,5 тисячі** учнів. Для регіону, який особливо постраждав від російської агресії, це важливий крок у розвитку шкільного харчування та створенні кращих умов для дітей.

Фабрика-кухня працюватиме як централізоване підприємство: страви готуватимуть в одному місці, а потім доставлятимуть до закладів освіти в громадах.

Паралельно Харківщина відновлює освітню інфраструктуру та створює безпечні умови для навчання. У регіоні триває будівництво підземних шкіл і сучасних укриттів, зокрема п'яти — за підтримки Говарда Баффета. Це має допомогти повернути до очного або змішаного навчання ще понад **40 тисяч** учнів.

28 лютого — завершення подачі проєктів за програмою «Кусаноне» Міністерства закордонних справ Японії

Розширення міжнародної співпраці залишається одним із важливих напрямів розвитку реформи шкільного харчування. Зокрема, Україна продовжує активну взаємодію з Урядом та Посольством Японії у межах програми «Кусаноне».

Програма «Кусаноне» — це інструмент безвідплатної фінансової допомоги, спрямований на підтримку проєктів розвитку місцевих громад у країнах, що розвиваються. Вона фокусується на ініціативах, які покращують умови життя, здоров'я та безпеку населення. Участь у програмі можуть брати як органи місцевого самоврядування, так і неурядові та неприбуткові організації, зокрема заклади освіти.

Станом на 28 лютого українські громади завершили подачу заявок на участь у програмі. Загалом подано **93 проєкти**, що свідчить про високий рівень зацікавленості громад у залученні міжнародної підтримки для розвитку інфраструктури харчоблоків.

Після подання заявки проєкти проходять оцінювання співробітниками Посольства Японії. Відбір здійснюється з урахуванням відповідності проєкту базовим потребам громади, його соціально-економічного впливу, а також спроможності заявника якісно реалізувати ініціативу.

Участь у програмі «Кусаноне» відкриває для громад додаткові можливості для розвитку освітнього середовища, зокрема модернізації інфраструктури та покращення умов для організації харчування в закладах освіти.

ВПП ООН підтримала 298 шкіл сучасним кухонним обладнанням

У першій половині 2026 року Всесвітня продовольча програма ООН у межах програми шкільного харчування закупила сучасне енергоефективне обладнання для **298** шкіл. Підтримку отримали заклади у Чернігівській, Сумській, Запорізькій, Миколаївській і Херсонській областях, а також у місті Харків.

До шкіл передали електричні плити, комбіновані парові печі, купольні посудомийні машини та кухонні котли. Це допоможе зробити приготування їжі більш зручним, безпечним та енергоефективним.

Також **79** закладів отримали паливні картки для генераторів і шкільного транспорту, щоб підтримати безперебійну роботу харчоблоків під час зимових відключень електроенергії.

Enabel допомагає оновлювати харчоблоки у Київській та Чернігівській областях

Enabel — федеральне агентство розвитку Бельгії, яке підтримує міжнародні проєкти у сфері розвитку. У межах реформи шкільного харчування організація допомагає модернізувати харчоблоки в окремих закладах освіти Київської та Чернігівської областей.

У Київській області вже модернізували харчоблок у Новопетрівському ліцеї. Ще три заклади освіти перебувають на завершальних етапах оновлення. У Чернігівській області модернізація ще двох закладів також триває та перебуває на більш ранніх етапах.

Така підтримка надзвичайно важлива для громад, адже допомагає поступово оновлювати харчоблоки й покращувати умови для організації шкільного харчування.

Фінальний розподіл субвенції у 2026 році

У 2026 році громади продовжили отримувати державну підтримку на модернізацію шкільних їдалень і харчоблоків. Кошти субвенції спрямовували на придбання сучасного обладнання, капітальний ремонт приміщень і створення належних умов для організації гарячого харчування в закладах освіти.

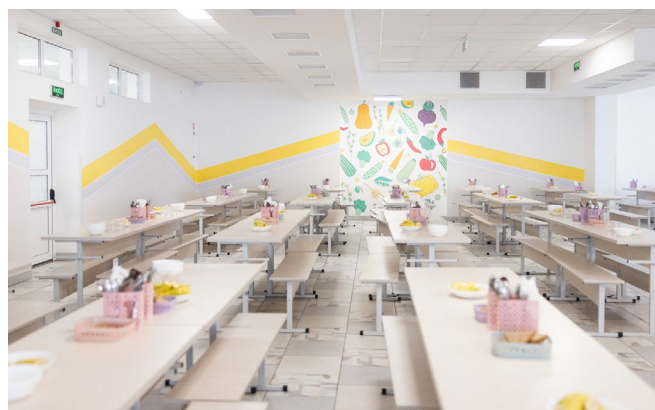
Уряд затверджував кілька розподілів фінансування. Зокрема, кошти отримали заклади освіти у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Запорізькій, Київській, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській та інших областях.

Загалом у 2026 році обсяг державної субвенції на модернізацію шкільних їдалень становив **1 млрд грн**. За ці кошти

профінансовано **52** конкурсні проекти у **19** областях, а також завершення **21** об'єкта, роботи на яких стартували раніше. Реалізація всіх затверджених проектів допоможе покращити умови організації харчування для орієнтовно **50 тисяч** учнів.

Відбір проектів здійснювали через цифрові системи DREAM та AIKOM. Остаточні рішення ухвалювала комісія Міністерства освіти і науки України за участю незалежних експертів, зокрема представників Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні. Такий підхід допомагає зробити процес відбору більш прозорим і пріоритетним для громад, які мають підготовлені проекти та готові впроваджувати зміни.

Наразі в Україні модернізовано близько **20%** харчоблоків від загальної потреби. Частина об'єктів оновили за кошти державної субвенції, ще частина перебуває на етапі реалізації, а понад **1500** їдалень відремонтували завдяки місцевим бюджетам і підтримці міжнародних партнерів.

РОЗДІЛ 3. КОМУНІКАЦІЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ

Практичні інструменти для громад у темі
здорового харчування

20 січня — випуск посібника з комунікації здорового харчування та тематичних фестивалів

Навіть без окремого навчального предмета тему здорового харчування вже сьогодні можна інтегрувати в освітній процес. Вона органічно поєднується з різними навчальними дисциплінами — від природничих наук до математики, мистецтва чи проектної діяльності. Наприклад, на уроках математики це можуть бути задачі на відсотки, пов'язані з раціоном, на біології — теми про організм людини та вплив харчування на здоров'я, а на мистецьких заняттях — створення візуальних робіт і проектів про збалансований раціон.

Щоб підтримати громади та заклади освіти у системній роботі з цією темою, Команда реформи шкільного харчування підготувала практичний посібник. У ньому зібрано інструменти, які допоможуть інтегрувати тему здорового харчування в освітній та комунікаційний простір шкіл.

Посібник розроблено як практичний інструмент для громад і закладів освіти — його можна використовувати під час планування комунікаційних кампаній, підготовки освітніх подій або інтеграції теми здорового харчування в навчальний процес.

**Завантажити посібник
можна [за посиланням](#)**

Фестивали здорового харчування як новий інструмент комунікації у 2026 році

У межах реалізації Стратегії реформи шкільного харчування до 2027 року один із ключових акцентів — формування культури свідомого вибору здорового харчування. У 2026 році цей напрям отримує посилений фокус через комунікацію: роботу з дітьми, батьками та освітянами щодо щоденних харчових звичок і принципів збалансованого раціону.

Як частину цього підходу, громадам рекомендовано провести щонайменше один тематичний захід протягом року — зокрема у форматі фестивалю здорового харчування.

Щоб підтримати громади у підготовці таких подій, Команда реформи шкільного харчування розробила **окремий збірник рекомендацій**. Документ пропонує практичні рішення для органів місцевого самоврядування, закладів освіти та управлінців, які планують організувати подію системно та змістовно.

Зокрема, у рекомендаціях зібрано:

- можливі формати проведення фестивалів;
- приклади інтерактивних активностей для дітей;

- підходи до комунікації з різними аудиторіями;
- практичні кейси реалізації;
- добірку корисних ресурсів.

Фестивалі розглядаються не лише як події, а як платформа для взаємодії різних учасників: закладів освіти, батьків, місцевих виробників і громад. У межах таких заходів можуть поєднуватися кулінарні майстер-класи, дегустації шкільного меню, освітні воркшопи та інтерактивні формати для дітей.

19 лютого – перший великий фестиваль здорового харчування на Хмельниччині

Цьогоріч у реформі шкільного харчування особливу увагу приділяємо комунікації здорового харчування. Одним із важливих форматів стали фестивалі в громадах – вони допомагають говорити з дітьми, батьками й освітянами про збалансований раціон через практику, дегустації, майстер-класи та спільне приготування страв.

Серед перших великих фестивалів цього року був **School Food Fest: Healthy з корінням**, що відбувся на Хмельниччині.

Фестиваль провели на базі кулінарного хабу Хмельницького центру професійно-технічної освіти сфери послуг – одного з навчальних просторів, створених у

межах реформи для підготовки шкільних кухарів. Попри те, що хаб працює менше року, навчання тут уже пройшли **310** кухарів шкільних їдалень та **220** інженерно-педагогічних працівників. Окрім професійної підготовки кухарів, такі простори стають майданчиками для освітніх та просвітницьких подій, які допомагають формувати культуру здорового харчування у громадах.

Під час події учасники знайомилися з сучасними підходами до шкільного меню, брали участь у майстер-класах і дегустаціях, а також відкривали для себе нове прочитання традиційних страв Поділля.

Фестиваль відвідала перша леді України Олена Зеленська в межах робочого візиту на Хмельниччину. Під час візиту вона також побувала в закладах освіти, де модернізовано шкільні їдальні та харчоблоки відповідно до стандартів реформи шкільного харчування.

Під час зустрічі з керівниками громад області обговорили подальше впровадження реформи на місцях. Йшлося не лише про модернізацію інфраструктури, а й про важливість формування культури здорового харчування серед дітей та їхніх родин – одного з ключових завдань реформи.

Фестиваль став прикладом того, як локальні ініціативи можуть перетворювати

реформу на живий суспільний процес — коли про здорове харчування говорять не лише на рівні політик, а й у щоденному житті шкіл і громад.

12 березня — Міжнародний день шкільного харчування: як Україна відзначила на національному рівні

У другий четвер березня у світі відзначають Міжнародний день шкільного харчування (International School Meals Day) — ініціативу, що об'єднує країни навколо теми якісного та збалансованого харчування для дітей. Цей день покликаний привернути увагу до ролі шкільного харчування у здоров'ї, розвитку та успішному навчанні учнів, а також поширювати кращі міжнародні практики у цій сфері.

Ідея відзначення Міжнародного дня шкільного харчування виникла в результаті

співпраці Великої Британії та США, які з 2010 року обмінювалися досвідом у сфері політик шкільного харчування. У 2013 році ця співпраця переросла у міжнародну кампанію, до якої сьогодні долучаються країни з усього світу — учні, педагоги, уряди, кухарі, фахівці з харчування та громади.

Для України ця дата стала ще однією нагодою говорити про системні зміни, що відбуваються в межах реформи шкільного харчування, ініційованої у 2020 році першою леді України Оленою Зеленською. Реформа передбачає комплексні трансформації — від оновлення меню відповідно до сучасних нутриціологічних норм і модернізації харчоблоків до підготовки кухарів та формування нової культури харчування серед дітей.

Одним із ключових напрямів цих змін є **четверта стратегічна ціль реформи** — комунікація свідомого вибору, що передбачає системну роботу з учнями, батьками та освітянами для формування здорових харчових звичок.

З нагоди Міжнародного дня шкільного харчування в Україні відбулася всеукраїнська комунікаційна кампанія, до якої долучилися ініціаторка реформи Олена Зеленська, Міністерство освіти і науки України, Міністерство охорони здоров'я, Центр громадського здоров'я, обласні військові адміністрації та громади.

Загалом **понад 30 організацій** та інституцій стали учасниками кампанії і було підготовлено **більш як 40 публікацій і відеоматеріалів**.

По всій країні школи долучилися до челенджу **#SchoolsMealsUA**, у межах якого ділилися у соціальних мережах фото та дописами про проведені активності: тематичні уроки, дегустації корисних страв, кулінарні майстер-класи, інтерактивні

заняття та обговорення принципів збалансованого раціону.

Ініціатива стала чудовою нагодою об'єднати освітян, дітей, батьків і громади у спільному діалозі про здорове харчування, а також показати, як системні зміни у сфері шкільного харчування поступово формують нову культуру щоденного вибору на користь здоров'я.

6 травня — вебінар «Реформа шкільного харчування як основа здоров'я»

6 травня відбувся вебінар «Реформа шкільного харчування як основа здоров'я», присвячений ролі шкільного харчування у формуванні здорових звичок дітей та подальшому розвитку реформи в Україні.

Захід провела Національна асоціація громадського харчування спільно з Центром громадського здоров'я за підтримки ВООЗ. До участі долучилися батьки, освітяни та всі, хто працює з темою дитячого харчування й здоров'я.

Під час вебінару говорили про масштабування реформи шкільного харчування, виклики, спричинені війною, а також про практичні поради щодо здорового харчування у повсякденному житті. Окрему увагу приділили тому, як говорити з дітьми про важливість збалансованого раціону просто, зрозуміло й без тиску.

Серед спікерів були представники Команди реформи шкільного харчування: Орест Степаняк, Олександр Бондар, Анастасія Шевченко та Ольга Залізницька. Вони поділилися баченням подальшого впровадження реформи, практичними підходами до організації харчування в закладах освіти, а також порадами щодо комунікації теми здорового харчування для різних аудиторій.

На вебінар зареєструвалися **264** учасники, а запис зібрав **2165** переглядів.

Запис вебінару
за [посиланням](#)

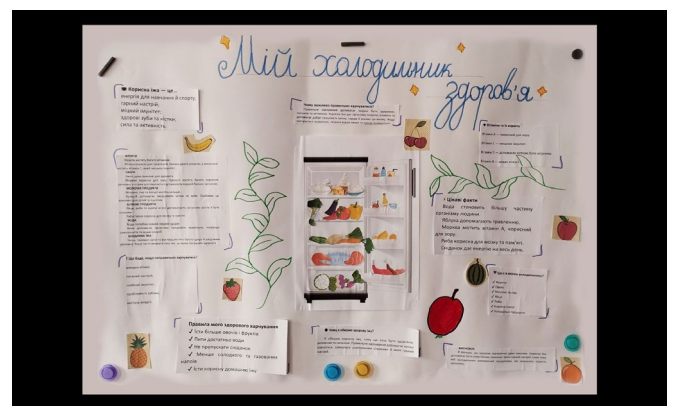
Здорове харчування в громадах: активності для дітей, батьків і освітян

Цей і наступний роки у реформі шкільного харчування особливу увагу приділяють комунікації здорового харчування. У межах четвертої цілі Стратегічного плану громади проводять тематичні заходи для дітей, батьків і освітян — зокрема фестивалі здорового харчування.

Цього року громади мають провести щонайменше один тематичний захід, який допоможе говорити з дітьми, батьками й освітянами про здорове харчування у простій та залучальній формі.

Частина громад уже активно втілює цей напрям на практиці — у різних областях проходять інтерактивні ігри, командні завдання, дегустації, екскурсії, тематичні уроки та обговорення про здорове харчування.

До ініціатив долучилися громади Дніпропетровщини, Харківщини, Одещини, Закарпаття та інших регіонів.

Зокрема, на Дніпропетровщині фестиваль здорового харчування «Толока смаку» проходив у кілька етапів. На початку квітня один із районних етапів приймав ліцей №20 у Кам'янському: там змагалися команди з Кам'янського, Божедарівки та Верхньодніпровська.

Переможці відбіркових турів згодом зустрілися в обласному фіналі – участь у ньому взяли команди школярів із шести районів області.

У фіналі учні 8–9 класів виконували тематичні тести, вправи на логічне мислення, визначали корисні продукти та готували поживний бургер. Перемогу здобула команда Тернівського ліцею №7. Такий формат показав, як тему здорового харчування можна поєднати з грою, командною роботою та практичними завданнями.

На Закарпатті, у закладах освіти Хустської міської ради, фестиваль здорового харчування об'єднав різні активності для учнів. Школярі знайомилися з натуральними продуктами, локальним виробництвом, традиціями краю та роллю якісної їжі у щоденному раціоні.

Такі приклади показують, що фестивалі можуть бути живим і зрозумілим форматом комунікації здорового харчування. Вони допомагають дітям говорити про їжу через досвід, гру й участь, а громадам – показувати власні рішення та мотивувати інші громади долучатися до цього напрямку реформи.

16 червня – Проведення робочої сесії з питань комунікації здорового харчування

У цей і наступні роки одним із важливих напрямів реформи залишається комунікація здорового харчування. Йдеться не лише про інформування, а й про те, як зрозуміло й доречно говорити з дітьми та українськими родинами про їжу, її вплив на здоров'я і формування щоденних харчових звичок.

Саме цій темі була присвячена робоча сесія, яку 16 червня Міністерство освіти і науки України провело спільно з Командою реформи шкільного харчування для громад і закладів освіти. Подія відбулася за підтримки Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні.

Ключовою темою зустрічі стало формування свідомого ставлення до їжі, адже якісне харчування потребує не лише впрова-

дження у школах, а й зрозумілого пояснення для дітей і батьків. На цьому під час вітального слова наголосила перша леді України Олена Зеленська, зазначивши, що важливо пояснювати, чому саме така їжа є корисною і як вона впливає на здоров'я дітей.

Цю думку продовжили заступник Керівника Офісу Президента України Віктор Микита та заступниця міністра освіти і науки України Надія Кузьмичова, які говорили про подальше впровадження реформи та важливість узгодженої комунікації на всіх рівнях – від державної політики до щоденної роботи громад і закладів освіти.

Практичну частину сесії відкрив керівник Команди реформи шкільного харчування Орест Степаняк. Він розповів, чому зміни в межах реформи потрібно пояснювати просто й послідовно, щоб вони були зрозумілими для громад, шкіл, дітей і батьків.

Далі головна комунікаційниця реформи шкільного харчування Ольга Залізницька представила комунікаційні активності та практичні інструменти, які допоможуть громадам і закладам освіти системніше працювати з темою здорових харчових звичок.

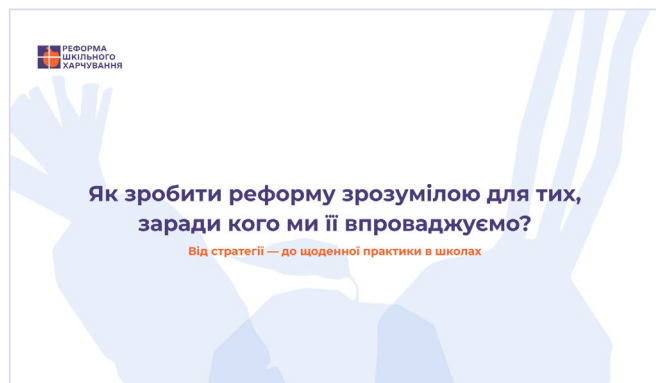

Окремий блок від партнерів EUACI був присвячений доброчесності в межах реформи, зокрема тому, як пояснювати громадам важливість прозорих і підзвітних процесів. Завершилася сесія запитаннями та обговоренням практичних аспектів роботи.

Окремо під час сесії представили спільний календар активностей громад. Він має допомогти заздалегідь бачити, які уроки, фестивалі, екскурсії, зустрічі та інші заходи про здорове харчування планують громади, а також краще координувати їх на рівні областей, міністерств і Команди реформи.

Такий підхід дасть змогу підсилювати ініціативи громад, зокрема долучатися до подій, допомагати з їх висвітленням або підтримувати їх на місцях. Після сесії підготовлену інформацію було надіслано на обласні військові адміністрації та громади.

Презентації та матеріали
робочої сесії доступні за
[посиланням](#)

РОЗДІЛ 4. МІЖНАРОДНА РОБОТА КОМАНДИ РЕФОРМИ

21 січня — Партнерство з ЄС: підтримка та розширення програми харчування

Європейський Союз залишається одним із ключових партнерів у впровадженні реформи шкільного харчування в Україні. Підтримка ЄС має стратегічне значення не лише для розвитку політики здорового харчування, а й для практичного масштабування змін — насамперед у частині забезпечення дітей безоплатним гарячим харчуванням.

Вагомим внеском у сталість реформи стали два транші допомоги ЄС обсягом **65 млн євро** та **200 млн євро**. Ця підтримка спрямована на забезпечення українських школярів якісним гарячим харчуванням і є частиною ширшої допомоги освітньому сектору України в умовах повномасштабної війни. Завдяки такій підтримці держава та громади мають додаткові можливості для реалізації програми безоплатного харчування та її поступового розширення.

У цьому контексті Команда реформи шкільного харчування провела **робочу зустріч із Штефаном Шльойнінгом, керівником програм співробітництва Представництва ЄС в Україні**, а також членами Представництва. Під час зустрічі сторони обговорили подальшу підтримку програми безоплатного харчування, яка

є одним із ключових інструментів забезпечення рівного доступу дітей до гарячих обідів у школі.

Окрему увагу приділили перспективам розширення співпраці й на інші напрями реформи. Йшлося не лише про фінансову підтримку, а й про ширше партнерство у посиленні системних змін, які допомагають будувати сучасну, стійку та орієнтовану на потреби дітей систему шкільного харчування.

22 січня — Фінський досвід як орієнтир для розвитку системи: зустріч з Амбасадором шкільного харчування Фінляндії Ану Саарела

Фінляндія ще у 1948 році першою у світі запровадила безоплатне харчування для всіх учнів і до сьогодні залишається одним із глобальних лідерів у сфері шкільного харчування.

У фінських школах діє принцип шведського столу, а меню базується на здорових і збалансованих стравах. Смаження майже не використовують — їжу переважно запікають або тушкують. Значну увагу приділяють овочам, салатам і вегетаріанським стравам. Солодощі та напої з доданим цукром у школах заборонені.

Система шкільного харчування у Фінляндії, яка вже десятиліттями безоплатна для всіх учнів, є одним із ключових орієнтирів для України у впровадженні реформи.

Саме тому Команда реформи продовжує вивчати фінський досвід і розвивати співпрацю з партнерами з Фінляндії. Зокрема, відбулася зустріч з **Ану Саарела — Амбасадоркою шкільного харчування** та багатостороннього співробітництва Відділу гуманітарної допомоги та політики Міністерства закордонних справ Фінляндії,

а також представниками цього міністерства та Фінського національного агентства з питань освіти та організацій, що підтримують приватний сектор.

Під час зустрічі обговорили можливості реалізації спільних програм підтримки відновлення України. Йшлося, зокрема, про потенційні напрями співпраці, які можуть сприяти модернізації шкільних харчоблоків і посиленню кадрового потенціалу у сфері шкільного харчування.

27 січня – School Meals Coalition: обговорення розвитку шкільного харчування

27 січня 2026 року відбулася робоча зустріч представників держав-членів та організацій-партнерів School Meals Coalition – міжнародної платформи, що об'єднує понад **100** країн та понад **150** партнерів для розвитку та розширення програм шкільного харчування у світі.

Україна приєдналася до Коаліції у 2023 році та активно долучається до її діяльності. Під час першої у 2026 році робочої зустрічі було презентовано оновлення Стратегії реформи шкільного харчування до 2027 року, зокрема затвердження нового операційного плану, а також окреслено ключові досягнення і виклики на етапі реалізації.

Участь у таких міжнародних заходах дозволяє не лише презентувати прогрес України, а й інтегрувати найкращі світові практики у національну систему шкільного харчування. Це важливий крок для підвищення якості харчування дітей і формування довгострокових рішень у сфері здоров'я.

20 лютого – візит делегації JICA на фабрику-кухню в Бучі

Перша в Україні фабрика-кухня в Бучі прийняла делегацію Japan International Cooperation Agency (JICA). Метою візиту було ознайомлення з українською моделлю централізованої організації шкільного харчування та практичними результатами впровадження реформи.

Під час візиту керівник Команди реформи шкільного харчування Орест Степаняк разом із представниками підприємства презентували повний виробничий цикл роботи фабрики-кухні – від контролю якості сировини до приготування та доставки готових страв у школи. Делегація також ознайомила з системою логістики, яка дозволяє щодня забезпечувати гарячими збалансованими обідами тисячі учнів.

Окремою частиною програми стала дегустація меню дня – тих самих страв, які цього дня отримували школярі: риба з овочами та рисом, салат із моркви та кураги, сирники з ягідним кулі та узвар.

Візит також став можливістю обговорити міжнародний досвід організації шкільного харчування. Японія є однією з країн, де культура харчування в школах має системний освітній вимір, зокрема через концепцію Shokuiku – підхід до виховання через їжу, що поєднує харчові звички, локальні продукти та освітні практики.

Такі зустрічі сприяють обміну досвідом і розвитку міжнародного партнерства у сфері шкільного харчування.

26 лютого – зустріч з представниками Агентства з питань технічного співробітництва та розвитку ACTED Франції та МЗС України

Франція є одним із надійних партнерів у впровадженні реформи шкільного харчування, підтримуючи різні її напрями. Зокрема, ACTED (Агентство з питань технічного співробітництва та розвитку) у 2023–2025 роках активно долучалося до реалізації інфраструктурної складової реформи з фокусом на енергоефективність.

26 лютого відбулася робоча зустріч із представниками ACTED та Міністерства закордонних справ України. Під час зустрічі сторони обговорили подальше продовження співпраці у напрямку розвитку інфраструктури закладів освіти. Зокрема, йшлося про підтримку модернізації харчоблоків, у тому числі через впровадження енергоефективного технологічного обладнання.

3 березня – підписано Меморандум про співпрацю між МОН і Антикорупційною ініціативою Європейського Союзу в Україні (EUACI)

3 березня 2026 року Міністерство освіти і науки України та European Union Anti-Corruption Initiative in Ukraine (EUACI) закріпили співпрацю на новому рівні – підписали Меморандум, який визначає спільні пріоритети у посиленні прозорості, підзвітності та доброчесності в освітній сфері. Документ формалізує партнерство та створює основу для системної реалізації спільних ініціатив.

Спільна робота розпочалася ще у 2024 році з пілотного проекту у межах реформи шкільного харчування. Його метою було зменшення корупційних ризиків під час використання державної субвенції на модернізацію харчоблоків. У межах цієї

співпраці було запроваджено комплексний підхід до контролю – від аналізу проектної документації до дистанційного моніторингу виконання робіт.

Застосовані інструменти дозволили ще на етапі відбору проектів виявити понад **320 млн грн** потенційно неефективних витрат. Це дало змогу перенаправити ресурси та забезпечити фінансування додаткових **36** їдалень. Такий підхід демонструє ефективність превентивного контролю та посилює довіру до процесів управління інфраструктурними проектами.

У 2026–2027 роках партнерство буде розширено. Серед ключових напрямів – створення цифрового інструменту для моніторингу вартості продуктів і послуг харчування у закладах освіти, що дозволить підвищити прозорість закупівель.

Водночас співпраця охоплює і ширший контекст – формування культури доброчесності в освіті. Йдеться про впровадження відповідної стратегії до 2030 року, яка передбачає оновлення навчального змісту, розвиток професійних компетенцій педагогів і запровадження більш прозорих управлінських підходів.

Підписання Меморандуму закладає основу для довгострокових змін і посилює системність трансформацій в освітній сфері України.

26 березня – зустріч представників Всесвітньої продовольчої програми ООН і МОН України щодо продовження співпраці

Тему подальшого розвитку реформи шкільного харчування обговорили під час робочої зустрічі між Міністерство освіти і науки України та World Food Programme.

Завдяки спільній роботі держави та міжнародних партнерів в Україні сформовано системний підхід до організації харчування у школах. Сьогодні близько **2 млн** учнів отримують безкоштовні гарячі обіди, з особливою увагою до громад у прифронтових регіонах.

Внесок World Food Programme є одним із визначальних у цьому процесі. Починаючи з підтримки окремих шкіл у Київській області у 2022–2023 навчальному році, ініціативу поступово розширено до національного рівня: наразі вона охоплює учнів початкових класів у 16 регіонах, а у 2025–2026 навчальному році – вже близько **2500** шкіл у прифронтових областях.

Паралельно за підтримки ВПП реалізуються інфраструктурні рішення: партнери забезпечують школи необхідним енергоефективним обладнанням і кухонним приладдям, що дозволяє підвищувати якість і сталість організації харчування.

Наступний крок – повномасштабне розширення програми. Із вересня 2026 року держава планує забезпечити безкоштовним харчуванням усіх учнів 1–11 класів – це близько **3 млн** дітей.

У фокусі обговорення – ресурси та інструменти, необхідні для цього переходу: додаткове фінансування, модернізація харчоблоків, розвиток мережі фабрик-кухонь, а також посилення спроможності команди, яка координує реформу на національному рівні та взаємодіє з громадами.

За результатами зустрічі сторони підтвердили готовність продовжувати співпрацю та узгодили подальші кроки для розширення підтримки й ефективної координації з міжнародними інвесторами.

27 травня – представлення української реформи шкільного харчування на Rome Nutrition Week 2026

25-28 травня в Римі відбувся Rome Nutrition Week 2026 – щорічний захід, присвячений скоординованим діям у сфері харчування. У межах п'ятої цілі Стратегії реформи, що передбачає розвиток міжнародної співпраці та представлення українського досвіду за кордоном, 27 травня на пленарній сесії «Local Food Solutions for Global Nutrition Impact» із відеозверненням виступив Дмитро Кохан, заступник директора Департаменту економічної дипломатії та відновлення МЗС України.

Він розповів про українську модель шкільного харчування, яка продовжує працювати під час війни та водночас розвивається як стійка система. Окремо йшлося про локальні закупівлі в українських виробників, стабільне виробництво і постачання,

розвиток фабрик-кухонь і технологію cook & chill.

Український досвід також відзначив модератор сесії Метью Голлінгворт, заступник виконавчого директора з питань програмних операцій Всесвітньої продовольчої програми ООН: під час візитів у прифронтові регіони України він бачив, як попри обстріли діти продовжують отримувати гаряче харчування.

Говорити про реформу на міжнародному рівні важливо. Це допомагає показувати український досвід і посилювати увагу до змін, які відбуваються в системі шкільного харчування.

8-13 червня – досвід Фінляндії, Данії та Швеції для реформи шкільного харчування

У червні Команда реформи шкільного харчування відвідала Фінляндію, Данію та Швецію, щоб ближче ознайомитися з різними підходами до організації шкільного харчування, харчової освіти, закупівель, сталого споживання та залучення громад.

Фінляндія. Країна, яка понад 75 років забезпечує учнів безоплатним гарячим шкільним харчуванням. Для України цей досвід особливо близький: Фінляндія першою у світі ухвалила закон про безоплатне шкільне харчування у 1943 році – під час війни. Україна сьогодні також розвиває реформу в умовах повномасштабної війни, тому фінський приклад важливий не лише як успішна модель, а й як досвід довгострокового рішення, закладеного у складний для країни період.

У Фінляндії відбулися зустрічі з представниками Міністерства освіти і культури, Міністерства соціальних справ та охорони здоров'я, Міністерства сільського

та лісового господарства, Міністерства закордонних справ, Національного агентства освіти, Фінського інституту охорони здоров'я та добробуту, Університету Гельсінкі й Фінського товариства харчової освіти. Також у програмі були Puistola Comprehensive School у Гельсінкі та кейтерингова компанія Compass Group.

У Фінляндії команда побачила, як система працює зсередини: у школах, на кухнях і на підприємствах, що надають послуги з організації харчування. Серед цікавих практик у школах — предмет Home Economics, обов'язковий для семикласників і вибірко-вий у 8–9 класах. На таких уроках діти самі готують здорові страви, вчаться планувати бюджет, робити усвідомлений вибір і дбати про довкілля.

Данія. Попри те, що Данія лише рік тому почала пілотний проєкт програми шкільного харчування, у Копенгагені команда реформи шкільного харчування вивчала

муніципальні підходи до організації харчування: побувала на центральній виробничій кухні, у мерії міста та поспілкувалася з представниками Danish Veterinary and Food Administration і громадською організацією Madkulturen. Детально розглянули роботу центральної кухні, онлайн-систему замовлення обідів, підходи до субсидування та роль органічних продуктів у меню. Особливо звернули увагу на те, як у Данії працюють із кулінарними командами: залучають експертів, відзначають кухарів і підтримують високі стандарти у шкільному харчуванні.

Ще один важливий напрям команда побачила у школах Lindevang і Ellebjerg Food School Copenhagen — це харчова освіта, садівництво та екологічний підхід. Діти можуть вирощувати овочі, працювати на грядках, вивчати вплив харчування на довкілля, планувати меню та вчитися відповідальному ставленню до їжі. У деяких школах вони також взаємодіють із тваринами, зокрема з гусьми та бджолами, що робить харчову освіту частиною ширшого практичного навчання.

Під час перебування в Данії команда також долучилася до Folkemødet — найбільшого щорічного фестивалю демократії в країні. 13 червня в межах фестивалю відбулася панельна дискусія «Україна та Данія: шкільне харчування як засіб культурного зв'язку»,

де Україну представив Орест Степаняк, керівник Команди реформи шкільного харчування. Говорили про досвід обох країн, обмін підходами та спільні рішення у сфері шкільного харчування, а також про те, як ця тема може посилювати культурні й соціальні зв'язки між Україною та Данією. Захід організували Копенгагенський університет і Лундський університет.

Швеція показала ще один цікавий підхід – поєднання шкільного харчування з кліматичними цілями та сталим споживанням. У Мальме для всіх шкіл діє єдине меню, а в одній зі шкіл, яку відвідала команда, прагнуть, щоб 85% продуктів були органічними – зараз цей показник уже становить 84%.

Окрему увагу там приділяють участі дітей у процесах, пов'язаних із харчуванням. Учні можуть допомагати на кухні під час практичних занять, брати участь у зустрічах щодо харчування, а вчителі їдять разом із дітьми.

Після обідів у школах зважують харчові відходи, щоб краще розуміти вподобання учнів і коригувати підходи до меню. Також команда ознайомилася з аграрною освітою: дітей знайомлять із вирощуванням рослин, фермерством і шляхом їжі від городу до тарілки.

Поїздка дала змогу побачити підходи нордичних країн до шкільного харчування та поділитися українським досвідом.

15 червня – завершення прийому заявок на програму малих грантів SlovakAid

У червні завершився прийом заявок на програму малих грантів від Словацької агенції з міжнародного співробітництва у сфері розвитку **SlovakAid/SAMRS**. Програма була спрямована на підтримку проєктів в Україні у сферах освіти,

здоров'я, харчової безпеки, розвитку громад, інфраструктури та сталого використання ресурсів.

У межах програми заявники могли отримати до **10 000 євро** на реалізацію проекту тривалістю від 6 до 12 місяців. Подаватися могли громадські організації, некомерційні юридичні особи, зокрема заклади освіти, а також органи місцевого та регіонального самоврядування.

Для реформи шкільного харчування ця можливість є важливою, адже серед пріоритетів програми – розвиток освітньої інфраструктури, підтримка систем харчування, сталість рішень і користь для громад. За напрямом, пов'язаним із покращенням шкільного харчування, було подано **близько 40 заявок**.

Такі грантові можливості допомагають громадам і закладам освіти залучати додаткові ресурси для практичних змін на місцях: покращувати матеріально-технічну базу та створювати більш сталі умови для організації харчування дітей.

17 червня – угода з урядом Ірландії про підтримку продовольчої безпеки і шкільного харчування в Україні

Всесвітня продовольча програма ООН та Уряд Ірландії уклали угоду на 2 млн євро. Документ підписали директор ВПП ООН в Україні Річард Рейган та Посол Ірландії в Україні Джонатан Конлан. До підписання долучився керівник Команди реформи шкільного харчування Орест Степаняк.

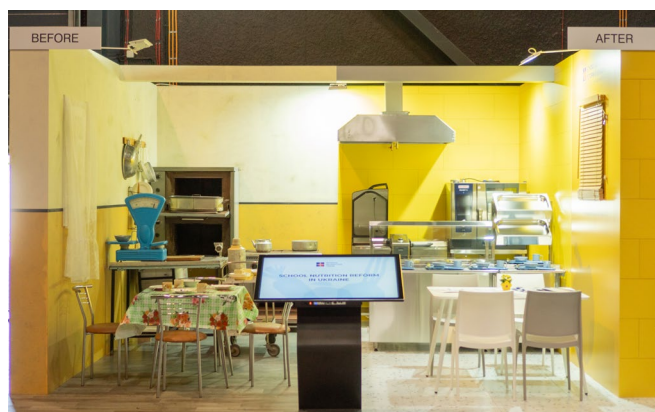
Кошти мають підтримати продовольчу безпеку в Україні та за її межами. Угода охоплює два напрями: шкільне харчування в Україні та ініціативу Food From Ukraine.

Зокрема, близько 1 млн євро передбачено на закупівлю обідів для учнів у прифронтових регіонах у межах Програми шкільного харчування ВПП. Решта фінансування стосується постачання української продукції країнам, які потребують продовольчої допомоги.

ВПП ООН є одним із ключових міжнародних партнерів України у сфері шкільного харчування. У межах співпраці з Міністерством освіти і науки України організація підтримує забезпечення учнів гарячими обідами та допомагає громадам покращувати умови для організації харчування дітей.

25-26 червня – Ukraine Recovery Conference у Гданську

25–26 червня у Гданську пройшла Ukraine Recovery Conference – міжнародна конференція з питань відновлення України. Команда реформи шкільного харчування взяла участь у події, щоб представити реформу як частину відновлення країни та показати практичні результати змін, які вже відбуваються у школах і громадах.

Спеціально для цьогорічної участі у конференції Команда підготувала особливий стенд, який наочно показує результат впровадження реформи, зокрема модернізації шкільних їдалень. Це виставковий стенд

— «Було — стало», де гості конференції могли побачити, як змінюються українські шкільні їдальні: від застарілих харчоблоків до сучасних просторів, де готують якісну та безпечну їжу для дітей. Стенд зібрав дуже велику кількість реакцій. Хтось згадував власні шкільні їдальні, хтось порівнював побачене зі своїм досвідом, а хтось із подивом відзначав, наскільки можуть змінюватися шкільні простори. Саме цей контраст між знайомим минулим і тим, якими поступово стають українські шкільні їдальні, привертав найбільше уваги.

Поруч зі стендом працювала **Kitchen-show**. Це практична частина презентації реформи. Гості конференції могли скуштувати страви зі шкільного меню, які вже готують в українських закладах освіти. За два дні кухарі приготували близько **1000 порцій**: борщ, гречаники, картоплю, булгур, фішболи, ягідний компот, а на десерт — бананову запіканку. Команда кухарів справді постаралася, адже біля роздачі постійно були черги, а частина гостей поверталася за додатковими порціями.

Презентація реформи шкільного харчування на Ukraine Recovery Conference стала можливою за підтримки партнерів: Всесвітньої продовольчої програми ООН (ВПП ООН), Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні (EUACI) та Швейцарсько-українського проекту DECIDE. Це дало змогу показати учасникам конференції практичні результати змін у шкільному харчуванні та привернути більше уваги до ролі реформи у відновленні України.

Інтерес до реформи був помітний упродовж обох днів конференції. До стенду підходили представники міжнародних організацій, партнерських проектів та інституцій, щоб більше дізнатися про зміни у шкільному харчуванні, побачити практичні результати й обговорити можливі напрями подальшої взаємодії. Серед гостей були і наші постійні партнери: представники Enabel, Швейцарсько-українського проекту DECIDE, Європейського інвестиційного банку, EUACI з данськими партнерами, Міністерства освіти Фінляндії, представники фінської компанії зі співпраці з виробниками обладнання, Всесвітньої продовольчої програми ООН, а також й інші учасники URC.

Окремий фокус на шкільному харчуванні був і в програмі воркшопу «Без безпеки немає освіти — без освіти не буде відбудови». Керівник команди реформи шкільного харчування Орест Степаняк говорив про те, як реформа рухається в умовах війни, і чому сучасна їдальня — це більше, ніж місце для обіду. Обговорювали, що це частина безпечного освітнього середовища, яке впливає на самопочуття дітей, їхню енергію та здатність навчатися.

Так участь у URC стала для команди можливістю показати реформу з різних боків: через оновлену інфраструктуру, реальне шкільне меню, професійну роботу кухарів і розмову про те, чому харчування дітей є важливою частиною відновлення освіти, що сприяло налагодженню цінних партнерств.

25 червня — Угоди про співпрацю для розвитку шкільного харчування

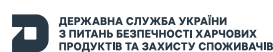
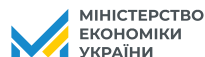
Під час Ukraine Recovery Conference 2026 у Гданську Міністерство освіти і науки України та Всесвітня продовольча програма ООН підписали угоду, яка допоможе продовжити забезпечення безоплатними обідами учнів 1–4 класів у прифронтових громадах.

Йдеться про майже 350 млн грн фінансування для шкіл у восьми областях: Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській, Херсонській та Чернігівській. Завдяки цій підтримці діти зможуть отримувати безоплатне харчування протягом усього 2026/2027 навчального року.

Також на конференції МОН, ВПП ООН та ГО «Національна асоціація громадського харчування» підписали меморандум про подальший розвиток реформи шкільного харчування. Співпраця охоплюватиме не лише забезпечення харчування, а й модернізацію шкільних харчоблоків та підготовку кухарів до роботи за новими стандартами.

Підтримку програми забезпечили Всесвітня продовольча програма ООН, уряди Франції, Швеції, Фінляндії та Ірландії, а також Bestseller Foundation.

Партнери

**Дякуємо за інтерес до
нашої роботи і підтримку!**

Реформуємо!

